

RESUM DEL SEGON TALLER DEL PROJECTE ISACC TORDELTA

Sala de Ple del Ajuntament de Blanes, 14 maig 2018

1. Introducció

ISACC TorDelta, Implicant la Societat en l'Adaptació al Canvi Climàtic al Delta de la Tordera, és un projecte coordinat pel CREAM que compta amb el suport del Ministeri de Transició Ecològica mitjançant la Fundación Biodiversidad.

Durant nou mesos, entre l'1 d'octubre de 2017 i el 30 de juny de 2018, l'ISACC TorDelta dona suport a la **Taula de treball sobre el Delta de La Tordera**, que està impulsada per administracions locals i científics amb l'objectiu de configurar un espai de debat permanent per a la millora de la gestió integrada del territori deltaic.

Al llarg d'aquest període s'han realitzat diverses accions (entrevistes, tres seminaris i dos tallers) orientades a acompanyar la posta en marxa de la Taula. Els tallers han sigut possiblement l'espai privilegiat per a començar a treballar de forma col.laborativa i explorar possibles punts de trobada entre tots els actors implicats en el territori.

En el primer taller, celebrat a Tordera el passat 7 de maig es va: a) contrastar la diagnosi i l'eina que permetrà mantenir-la actualitzada permanentment; i b) elaborar una visió de futur conjunta del Delta de la Tordera.

En el segon taller, organitzat a Blanes el 14 de maig vàrem: a) caracteritzar el mapa d'actors i de relacions de cara a enfortir la col.laboració entre tots els implicats en la Taula de la Tordera; i b) proposar recomanacions per a concretar un full de ruta aplicable pels responsables de les polítiques.

Presentem a continuació el resum dels resultats d'aquesta darrera sessió que es va celebrar al Saló de Plens de l' Ajuntament de Blanes, on van assistir 30 participants.

Un projecte de:

Amb el suport de:

2. Metodologia del taller

La sessió s'inicià amb la benvinguda de la Regidora Pepa Celaya del Ajuntament de Blanes, que va remarcar la importància d'un espai de governança com la Taula de la Tordera per avançar cap a un model de desenvolupament més equilibrat i menys vulnerable als impactes del canvi climàtic.

Seguidament l'equip del CREAM va presentar les principals conclusions del primer taller que també va entregar en còpia paper a tots els participants per a facilitar el seguiment de la sessió i la connexió de continguts entre els dos tallers.

El document entregat incloïa el la llista de 7 objectius estratègics i dues línies de treball transversals resultants de la visió de futur i que resumidament es referien a:

1. Recuperar la qualitat i quantitat de l'aigua a la conca de la Tordera.
2. Recuperar la dinàmica geomorfològica del riu i dels sistemes costaners.
3. Garantir la protecció de la biodiversitat.
4. Promoure models d'explotació del territori que siguin compatibles amb la preservació de l'espai natural que conforma el Delta.
5. Disminuir el risc de desastres naturals.
6. Incloure el canvi climàtic a la planificació de les actuacions al territori.
7. Posar en valor la pagesia i el paper de l'agricultura al Delta.
8. Eix transversal estratègic: educació i divulgació a la ciutadania sobre els problemes del Delta.
9. Eix transversal estratègic: garantir una millor governança, que permeti la participació de tothom, establint criteris i objectius compartits

Després l'equip de facilitació va explicar breument la metodologia de treball i l'organització dels temps tot recordant que el taller tenia dos objectius claus:

1. Identificar el paper de cada sector en l'assoliment dels objectius generals estratègics identificats al primer taller, explorant aquells aspectes en els que cadascú podria col·laborar activament amb els altres.
2. Proposar unes recomanacions per concretar un full de ruta dirigida als responsables de polítiques públiques ¿?.

El taller va tenir doncs dues parts diferenciades.

Primer, organitzats en sis sectors (pagesia, sector turístic, ajuntaments i administracions, recerca, associacions ambientals i socials, ciutadania) vàrem treballar separatament en sis grups (un grup per sector). Cada grup, tenint presents els objectius estratègics formulats en el primer taller i amb el suport d'una fitxa creada *ad-hoc*, va caracteritzar allò que demanarien i oferirien als altres cinc sectors per a poder treballar de forma col·laborativa en l'assoliment dels objectius acordats. Després, el treball dels grups es va presentar en plenari.

A la segona part del taller es van dibuixar unes primeres propostes de recomanacions de la Taula de la Tordera dirigides als responsables de les polítiques públiques.

Per fer-ho es va realitzar una dinàmica de consens tipus "World cafè". Vàrem conformar de bon inici cinc taules on es van distribuir els participants aleatòriament. Les taules van fer dues rondes de debats de 15 i 10 minuts. Per tant cada participant va poder passar per dues taules diferents. A cada taula es va designar una persona com a relatora-amfitriona que va fer de portaveu en el moment del plenari on cada taula podia proposar fins a 10 recomanacions.

3. Resultats del taller

El resultat del primer exercici mostren que en general els participants identifiquen amb facilitat els potencials punts de col·laboració amb altres sectors. A més cada sector percep que pot tenir realment un paper actiu clau en el desenvolupament dels objectius estratègics.

La taula complerta amb les contribucions de tothom està a l'annex 1 d'aquest resum. En un primer anàlisi més global de les aportacions, destacariem com a més rellevant que:

- **S'identifica el sector de la pagesia com un eix vertebrador del territori**, crucial per a proporcionar aliments de proximitat, una agricultura que ha de ser sostenible i/o biològica, mantenedora del paisatge i de la cultura vinculada a l'entorn rural i que fomenti la biodiversitat associada als conreus.
- S'identifiquen oportunitats per establir una major **col·laboració amb el món de la recerca**, amb l'objectiu de que els resultats i les dades arribin a la societat, incrementant la qualitat de les bases científiques dels processos de presa de decisions i la incorporació del coneixement local.
- Es considera que **les associacions ambientalistes** (incloent els naturalistes) i **socials constitueixen un pont entre la ciutadania en general i els coneixements sobre el territori**, i poden exercir una important tasca de comunicació i disseminació de missatges clau.
- El paper dels **ajuntaments i administracions** (de tots els nivells) és clau per tal d'assegurar **un correcta gestió del territori** i l'aplicació de les normatives amb impacte sobre el Delta de la Tordera. També es van identificar oportunitats per millorar la **coordinació i harmonització de polítiques**.
- El **sector turístic té l'oportunitat de reduir la massificació** i apostar per un model més sostenible i equilibrat amb els altres usos del territori, amb l'objectiu de millorar la qualitat de l'oferta i la comunicació dels valors del Delta als clients.
- **La ciutadania en general té un paper clau en reivindicar actuacions en defensa de l'entorn únic del Delta** i l'enfortiment d'espais de **governança**.

El segon exercici va permetre recollir una primera formulació de possibles recomanacions a traslladar als responsables de les polítiques públiques. Totes les fitxes es recullen literalment a l'annex 2.

Per manca de temps no vàrem poder debatre en profunditat i perfilar la redacció final de les recomanacions presentades al plenari.

A continuació, fem una primera proposta de formulació de les recomanacions resultants del taller, emmarcades dins dels objectius estratègics pactats per la Taula i que haurien de validar les persones participants en els Tallers.

1. Recuperar la qualitat i quantitat de l'aigua a la conca de la Tordera.

- Garantir una gestió integrada dels aqüífers i de les aigües superficials.
- Millorar el nivell i intensitat de control sobre abocaments i comportaments fraudulents amb els usos de l'aigua.
- Revertir la sobre-explotació dels aqüífers.
- Crear una comunitat d'usuaris de l'aigua.
- Fomentar la implementació de tecnologies per incrementar l'estalvi i l'eficiència (com ara les xarxes separades, el rec amb aigua regenerada, basses d'infiltració, zones de laminació de les inundacions).

Aquestes recomanacions es dirigeixen sobretot a l'Agència Catalana de l'Aigua, però també als Ajuntaments i els operadors del serveis, com pot ser ATLL.

2. Recuperar la dinàmica geomorfològica del riu, les planes al·luvials i dels sistemes costaners.

- Generar un compromís estable i clar sobre les actuacions de morfo-regeneració de les platges i la punta del Delta.
- Millorar la coordinació entre les administracions implicades en la gestió del litoral.

Aquestes recomanacions es dirigeixen a l'Agència Catalana de l'Aigua, la direcció de costes del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat i la Dirección General de Sostenibilidad de la Costa y del Mar, però també als Ajuntaments que mitjançant els Plans urbanístics poden tenir un rol clau.

3. Garantir la protecció de la biodiversitat

- Millorar el control de l'aplicació de la normativa existent.
- Millorar al gestió dels Espais Protegits, en especial la XN2000.

Aquestes recomanacions es dirigeixen als Ajuntaments, als òrgans de gestió i planificació dels espais naturals del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat, i al Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente.

4. Promoure “models d'explotació” del territori que siguin compatibles amb la preservació de l'espai natural que conforma el Delta.

- Integrar la planificació de l'ús dels espais amb els límits i condicionants necessaris per tal de no comprometre la funcionalitat dels sistemes naturals.
- Ordenar i gestionar els usos del territori amb criteris de sostenibilitat tot i garantint la pervivència de totes les activitats.
- Tenir en compte els impactes de les infraestructures generals (dessaladora, abocadors, etc) a les poblacions locals i contemplar una correcta compensació.

Aquestes recomanacions es dirigeixen als Ajuntaments, als Consells Comarcals de Maresme, Vallès Oriental i La Selva, als diferents òrgans del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat que promouen activitats econòmiques i dinàmiques socials. Tanmateix, per aquest cas seria molt important poder establir una millor relació amb les empreses d'explotació de serveis, com ara l'abastament o el transport.

5. Incloure el canvi climàtic a la planificació de les actuacions al territori

- Generar processos de planificació estratègica per l'adaptació i la mitigació del canvi climàtic en totes les àrees de planificació.

Aquestes recomanacions es dirigeixen a tots els organismes competents, i la taula es podria dirigir a la Oficina de Canvi Climàtic de la Generalitat per tal d'ajudar a perseguir aquest objectiu estratègic. Tanmateix, actualment existeix un esforç cap a l'adaptació per part dels Ajuntaments, als Consells Comarcals de Maresme, Vallès Oriental i La Selva que podria servir per fomentar aquest procés.

6. Disminució del risc de desastres naturals.

- Reduir la vulnerabilitat de la població del Delta front als fenòmens climàtics extrems.
- Desenvolupar i aplicar metodologies per una millor gestió dels riscos globals (climàtics, socials i econòmics) a curt, mig i llarg termini.

En adjunt als actors indicats en el punt anterior sobre el canvi climàtic, en la reducció de vulnerabilitat tenen un paper molt important els Ajuntaments i el servei de Protecció Civil de Catalunya, però també els constructors i gestors de infraestructures de servei (com l'aigua o l'energia).

7. Posar en valor la pagesia i el paper de l'agricultura al Delta

- Fomentar la creació d'un Espai Agrari (Protecció, Regulació, Cooperació)
- Dotar d'un rol central al sector per a la vertebració del territori.
- Fomentar pràctiques de producció més sostenibles i respectuoses amb l'entorn.
- Consolidar el mercat local de producció i consum dels productes agraris del Delta.

Aquestes recomanacions es dirigeixen als Ajuntaments, als Consells Comarcals de Maresme, Vallès Oriental i La Selva, a la Diputació de Barcelona i de Girona, al Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, i al Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente.

8. Eix transversal estratègic: educació i divulgació a la ciutadania sobre els problemes del Delta.

- Incrementar la formació i la divulgació d'informació ambiental.

Un projecte de:

Amb el suport de:

- Capacitació de la població sobre els processos de planificació de manera que es pugui realitzar una participació informada i responsable.

9. Eix transversal estratègic: garantir una millor governança, que permeti la participació de tothom, establint criteris i objectius compartits

- Fomentar una major coordinació entre administracions implicades
- Adoptar una visió estratègica i integrada a la hora de planificar.
- Millorar l'ordenació i gestió dels usos del territori
- Elaborar un full de ruta amb una agenda concreta per assolir els objectius de la Taula.

Els annexos 1 i 2 es poden descarregar al blog per una millor visualització.

Blanes a 14 de maig de 2018